

Návrat márnotratného syna

Lukáš 15,13 – 24

Pri vstupe do novej budovy Evanjelického gymnázia v Martine prichádzajúcich privítia replika obrazu známeho holanského barokového maliara Rembrandta van Rijna. Zobrazuje scénu z biblického príbehu o márnotratnom synovi, konkrétnie tú časť, kde sa syn po neúspešnom hľadaní šťastia vo svete vracia domov. Je to koniec jednej cesty. Šťastný koniec, ktorý prišiel po pestrom skúšaní iného života, ktorý ponúka svet mimo domu. Aj keď príbeh „O márnotratnom synovi“ nesie názov podľa syna, jeho hlavným hrdinom je otec. Je to otec, ktorý nám má priblížiť Boha Otca. Boh je Duch. Je večný a nekonečný a ľažko si Ho predstaviť. To, že sme stvorení na Jeho obraz, neznamená, že vyzerá ako my. Vedľa podľa koho by sme si Ho mali potom predstaviť? Beloch, černoch, Číňan? Starý, mladý, vysoký, nízky?

Keď nás Ježiš učí, že Ho máme nazývať Otcom, určite nehovorí o fyzickom vzhľade. Hovorí o tom, že Ho máme vnímať ako niekoho blízkeho. Niekoho, kto je tu, keď potrebujeme. Kto sa zaujíma, stará, chráni. Ako niekoho, koho máme respektovať, ľubiť a ku komu môžeme mať dôveru. Rembrandt bol jeden z najlepších maliarov histórie a dokázal do svojich obrazov vložiť oveľa viac ako len jednoduché zachytenie momentu. Na jednom z jeho obrazov je zachytený moment návratu syna, ktorý odchádzal s pocitom, že má veci pevne v rukách, že sa dokáže o seba postarať a domov sa už pravdepodobne ani nevráti. A predsa. Klačí na kolenach pred otcom.

Vlasy má ostríhané nakrátko, čo vypovedá o tom, že prežil veľkú potupu. Je oblečený v handrách, lebo o všetko prišiel. Lenže na opasku má priepnenú dýku, ktorá symbolizuje dar od otca. Tejto sa nevzdal, aj keď prišiel o všetko. Syn je napoly bosý. Po dlhej ceste sa mu jedna topánka rozpadla a neudržala sa na nohe. Je nám jasné, že prichádza zdaleka, zo zlých podmienok a čaká, že mu bude vynadané. Ale otca vždy vnímal ako spravodlivého a dobrého a vie, že sa stará aj o sluhov, a preto prichádza s nadejou, že aj jemu sa ujde zaobchádzania aspoň ako so sluhom. S pozíciou syna a dediča už nepočíta, ale otec, ktorý je stredobodom tohto diela, pristupuje k nemu a

objíma ho. Oboma rukami ho chytá okolo plieč. A práve toto objatie, otcové ruky sú dôležitým detailom Rembrandtovho obrazu. Jedna ruka je silná, pevná, povedali by sme, že mužská. Druhá je jemná, nežná, skôr ženská. Silná ruka sa dotýka syna z pravej strany – z tej, kde ešte na nohe ostala topánka a kde je zavesená dýka na opasku. Z tej, kde ešte vidíme odkaz na identitu syna, na jeho spojenie s otcom, s rodom. Ale druhá ruka – nežná a láskavá – sa dotýka ľavej strany. Bosá noha znamená chudobu, potrebu starostlivosti, lásky a prijatia. Pravú ruku má otec položenú na synovom pleci – ako keď chcete niekomu niečo vysvetliť alebo ho povzbudiť. Stále však vidíte, že je niečo schopný urobiť aj sám, a tak ho po tom pleci poklepate. Ale druhou rukou otec tisne syna s láskou k sebe. Ako v čase, keď už z vlastnej sily neurobíte nič, keď

nevládzete, iba dúfate, že sa o vás postarajú.

Toto je vysvetlenie podobenstva o márnotratnom synovi a zároveň stále čakajúcim a milujúcim otcovi. Dal nám našu identitu, ukázal nám, kým sme a kde je nás domov. Dal nám všetko, čo potrebujeme pre svoj život. Dal nám bratov a sestry. A aj keď niektorí hľadajú lepší smer a lepší život, neváha ich pri návrate po sklamani prijať a objať. Na jednej strane nám dáva poznáť, čo od nás chce a tým symbolickým poklepaním po pleci nás vysiela do služby a života, ktorý môžeme zvládať. Na druhej strane nás však tisne k sebe a stará sa vo chvíľach, kedy už nedokážeme sami nič. Vidieť Boha ako Otca je sice zjednodušujúce, ale pomáha nám to pochopiť, kým pre nás je. Prajem, aby vám pohľad na Rembrandtov obraz Návrat márnotratného syna – bez ohľadu na to, čím práve prechádzate a aké bremeno na sebe nesiete – vždy pripromína, že Božia náruč je pre nás stále otvorená a Jeho príbytok aj pre nás nachystaný.

Jana Bosáková
duchovná správkyňa školy a predsedníčka
Školského výboru VD ECAV